

Naš rod — razredno čtivo

Z novim šolskim letom se bo po naših šolah začela nova akcija za nabiranje naročnikov »Našega roda«, ki bo stopil že v 7. leto svojega izhajanja. Da se je »Naš rod« res priljubljen deci in odraslim, nam priča velikanska vsakoletna njegova naklada, ki kljub gospodarski depresiji ne opada. Šole, kjer uporabljajo skoraj izključno »Naš rod« kot razredno čtivo. Služi nam izborna s svojimi potopisi, sestavki iz zgodovine, prirodoslovja itd., da nam poglobi in popestri šolsko delo, poleg tega pa more učencem služiti kot vir za marsikatero samostojno pridobitev snovi baš v smislu načel strnjene pouka. — Po večletni uporabi »Našega roda« kot razrednega čtiva pa moram ugotoviti, da je za nižjo stopnjo narodne šole žal skoraj neuporabljiv. V narodni šoli imamo opravka z deč od 6. do 14. oz. 15. leta. Mladinska psihologija nam razdeli literarno dozorevanje mladine v tej dobi v te faze: Od 4. do 10. življ. leta v pravilno dobo, ki se deli v ono do 7. življ. leta, kjer otroka zanima prava pravljica po vsebini in obliki in ono do 10. življ. leta, kjer pride v poštev konkretna zgodovinska snov iz domačije v pravilni obliki, od 10. do 12. življ. leta v tako zvano Robinzonovo dobo, kjer so učenci navdušeni za različna junastva, dogodke, pustolovščine, od 12. do 14. življ. leta v takozv. baladno dobo — od 13. življ. leta dalje imenovano predpubertetno dobo, kjer težji zanimanje za iznajdbami, raziskovanji, za razvojno kulturno zgodovinske sliči, pozneje pa se naslaja ob dnevniki, spominskih knjižah, tovarištvu itd., od 14. do 15. življ. leta v lirsko ali ro-

mantično dobo, kjer prevladuje kritično do-
jemanje. Teh faz literarnega dozorevanja
mladine ne more prezeti ne učitelj, ko pri šol-
skemu delu izbira iz čitanke, »Našega roda«
in drugega čtiva sestavke za dečo na dolo-
čeni razvojni stopnji, ne urednik ali kdo dru-
gi. Vsem tem razvojnim fazam pač »Naš rod«
ne more zadostiti, vendar se mi zdi, da se je
s svojo vsebino pomaknil previsoko t. j. na
duš. dozorelost otrok v najvišjih razredih
višje narodne šole, meščanskih šolah in nižjih
razredih srednjih šol. Ker imajo meščanske
šole svoj primerno urejani list in ker iz um-
ljivih razlogov dijaki iz nižjih razredov sred-
njih šol ne posegajo mnogo po »Našem ro-
du«, se bo moral »Naš rod« odločiti ali za
učence celotne narodne šole, ali pa za one
iz meščanskih in nižjih razredov srednjih šol.
Za drugo se bi v glavnem odločil, če bi ostal
tak, kakršen je. V narodnih šolah bo pač gle-
de na večletno preizkušnjo njegove uporab-
nosti in spriči vsebine večine sestavkov ter
pesmi doslej nujno moralo pasti število nje-
govih naročnikov. Se nekaj želj. Rubriki
»Mladina piše« naj se odkaze več prostora,
istotako mesečnim novicam, ki so vredne, da
se zabeležijo. Od prve številke do naslednjih
ali celo do zadnje se naj razteza le glavna
povest ostali sestavki naj se zaključijo v isti
številki. — »Naš rod«, ki vselej po možnosti
upoštevaja želje in nasvete onih, ki ga uporab-
ljajo, je vreden, da se ga ob novem šolskem
letu toplo priporoča, tako da se bo število
njegovih naročnikov na naših šolah zopet
povzpelo na dostojno višino.

Tone Ferlinec.

Splošne vesti

OB ZAKLJUČKU RISARSKEGA TEČAJA.

Zaključek II. delnega risarskega tečaja za učitelje obrtnih nadaljevalnih šol je bil 24. avgusta. Tečaj je pričel 1. julija in se je vršil na tehnični srednji šoli v Ljubljani. Vodil ga je g. inšpektor Presl. Predavali so gg. inž. Premelc — strojeslovje, inž. Skočir — elek-
trotehnika, inž. Štirn — kovaštvo in klepar-
stvo, strok. učitelj Kanfl — krojaštvo, strok.
učitelj Steiman — čevljarstvo. Teorija se je
obravnavala prav malo, ampak so gg. preda-
vatelji obrabljali večjo pažnjo na risanje samo,
tako, da smo posebno kar zadeva oblačilnih
strok pridobili res mnogo.

Udeležencev je bilo letos komaj 17, če-
mur pa se ni nikakor čuditi, če pomislimo,
da mora učitelj žrtvovati vse počitnice in
oditi izmučen od šolskega dela takoj v tečaj.
Marsikdo tudi ni prišel, ker mu tečaj pač več
ni potreben, saj so zasedli mnogo mest na
strokovnih obrtnih nadaljevalnih šolah sred-
nješolski profesorji, katerim pač ni potreba
obiskovati posebnih strokovnih tečajev za
poučevanje na obrtnih in trgovskih nadalje-
valnih šolah. V mnogih primerih tudi ne dajo
občine obrtnim nadaljevalnim šolam zadost-
nih potrebnih denarnih podpor, potrebnih za
njihov obstoj.

Vsekakor bi se morala dosledno izvajati
že večkrat poudarjena zahteva, da naj pou-
čuje na teh šolah prvenstveno strokovno
izobraženo osnovnošolsko učiteljstvo, da bo
ostalo obrtno in trgovsko nadaljevalno šol-
stvo na tej višini, na katero jo je dvignilo
baš učiteljstvo.

V tečaju samem sta predavala z meto-
dičnega stališča posebno dobro gg. Štirn in
Kanfl, katerih smo se oprijeli tudi v svojo lju-
beznijo, saj sta nam znala snov res podajati.
Prav posebno skrbem nam je bil tudi naš raz-
rednik g. dr. Klinec.

moгли vselej najti miselnega stika z njegovimi
izvajanj, češ, da so preabstraktna in pretežka.
Mislim pa, da bi preveliko poljudenje take
snovi, ki jo je predavatelj itak mnogokje pod-
krepil s primeri iz življenja, odloščilo znan-
stveno vrednoto in bi postalo vse preveč pri-
mitivno in propustno. Svoja izvajanja je pona-
zoroval tudi s tabelami, ki že same govore o
predavateljevi izredni vizuelni delavnosti in
globoki resnosti v njegovem pedagoškem
ustvarjanju.

G. Salih Ljubunčič iz Zagreba nam je,
žal, le v prekratko odmerjenih urah, podal
kritičen pretes jugoslovanskega, po osvobo-
jenju izišlega slovstva, tako, da je bil to le
pretes na debelo. Kljub temu pa je v teh
urah znal s tako brezkompromisno prepriče-
valnostjo tržati v poslušalcih še zadnje ostan-
ke pripadnosti k Herbartovemu sistemu, ki je
tako sistematičen, da funkcionira kakor ura,
zaokrožen in no velikem iskanju pridobljen,
čuvan tako uporno in trdno, da je še danes
mного učiteljev in profesorjev učiteljskih šol,
ki nanj prisegajo. Živo je znal opisati vso
neživljenjskost tega sistema in naivnost nje-
govih pripadnikov pri nas do današnje dobe.
Njegova izvajanja so bila najbolj prepričeval-
na propaganda za novo šolo in strnjene pouk,
kakor je znal prepričevati najgloblje od pre-
davateljev le še Ernest Vranc. Kar začetkoma
je g. Ljubunčič povedal resnico, ki nas mora
iztrezniti: da »medu nam postoji velika neoba-
viječnost: in da slovenska pedagoška knji-
ga je v upadanju«. Poudarjal je, da reakcija-
nar »s kome čovjek ne može raditi« in entu-
ziasmi »površni ljudi, koji smetaju propagandi
nove škole«, največ škodijo naši pedagoški
znanosti in njenemu napredku, dočim je kon-
servativce »uvijek spreman za kompromise«. Krasno
je orisal našega Bežeka »kjoji nas je
sve zadužio svojim radom, čiji član i zrelo
gledanje zasluži svestrano naše poštovanje«,
kateraga velika zasluga je v tem, ker je prvi
podvomil v Herbartovo metafiziko, ker je sam

doživljal težke posledice njegovega okorelega
mehanizma. O snovi svojega predavanja bo
izdal tudi obširnejšo knjigo, ki jo že težko
pričakujemo in po kateri bodo segli vsi, ki jim
zanimanje in ljubezen do naše pedagoške knji-
ževnosti in pokreta ni le fraza, ampak dejanje.
Najmanj pa, kar mora vsak povprečen učitelj
poznati, je naša slovenska vzgojska litera-
tura in domača, jugoslovanska vsaj njen
obširnejši oris. »Največja vzgojna vrednota
je življenje« — s tem je nekako zaključil pre-
davatelj svoja izvajanja, za katere je žel pri-
srčen aplavz.

O smislu in nalogah osnovne ter višje
narodne šole je govoril šol. nadz. v p. g. Ma-
tija Senkovič, urednik »Popotnika«. Markant-
na pojava tega v duhu večnega mladca v slo-
venski pedagogiki, vendarle dostojanstveno
usmerjeno vplivajočega kakor kakega angle-
škega lorda, ki se povsod pojavi, kjer je ne-
varnost, da zaide naša pedagogika na brez-
plodna pota novotarjenja, je dala tečaju neko
življenjsko trdno opornost. Četudi so, zlasti
mladina, ne more povsem strinjati z njim v
njegovih zadrževalnih metodah in v njegovem
včasih prepodobnem secciranju pojmov in
dejstev, ji vseeno da njegova življenjska pre-
izkušnost, vezana na njegovo izborni pozna-
nje pedagoške književnosti do danes, misliti,
da se zažene k cijem sodobne šole bolj pri-
pravljen in premišljen. Podal je, kakor je
sam povedal v uvodu »Idejne smerice ali in-
strukcije za narodno šolo od jezikovnega po-
uka do telovadbe. Moj namen je strniti v ce-
lotno, pregledno in zaokroženo sliko vse to,
kar se je obneslo in kar že zdaj izvajajo v
praksi tisti učitelji in učiteljice, ki korakajo
z duhom časa. Kot namerčak pa mi še dovolite,
da vam podam nekaj didaktičnih in metodič-
nih drobtin«. Vendar, žal, ni mogel vsled
kratkega časa vsega temeljiteje obravnavati
in je to storil le pri glavnih predmetih. Ostro

Odbor učiteljskega združenja, ki je letos,
od kar je na čelu združenja uporno insistiral
na rešitvi pravnih in materialnih vprašanj,
je pokazal zavidan vrednosti uspeh na ureditvi
društvene administracije, a še posebej — to
podčrtavamo — dal je v kulturnem pogledu,
v družbi s svojimi sodelavci — uredniki li-
stov in revij — več nego se je v tem pogledu
od udeležencev do sedaj naredilo. Izdelava
projekta učnega načrta in programa, objava
reformne učiteljske izobrazbe v tujih državah,
načrt o polaganju praktičnega učiteljskega
izpita itd. — ta in slična dela so dala central-
nemu odboru karakter znanstvene ustanove.

Še eno stvar moramo posebej poudariti
— da namreč zaradi široke tolerance ene in
druge struje v savski sekcijski — spor v tej
sekciji več ne obstoja. Našel se je modus s
katerim se bo moglo na časten način likvidi-
rati odnošaje, ki so bili v škodo ne samo
nasprotujočima si strujama, nego celokupne-
mu učiteljstvu.

Sarajevska učiteljska skupščina je zapu-
stila v našem javnem življenju globoko sled.
O njej so pisali vsi domači časopisi in to ne
samo dokler je skupščina trajala, marveč tudi
potem, ko je že dovršila svoje delo. Prav in-
teressantne dopise prinaša o naši skupščini
največji list »Politika«. — Pisec teh dopisov
je popolnoma točno reproduciral ideje izne-
šene na Glavni učiteljski skupščini.

— O državni skupščini. »Savremeni po-
gledi mesečnih za književnost, znanost in
umetnost« piše o sarajevski skupščini nasled-
nje: Na učiteljskem kongresu, ki se je vršil
od 21. do 24. avgusta t. l. v Sarajevu, so bile
izrečene značilne izjave in sprejeta je bila
resolucija, ki zasluži pozornost. V nizu mno-
gih zahtev, ki jih je učiteljstvo postavilo va-
njo, vzbujajo pozornost zahteva, ki se nanaša
na socialno zdravstveno zaščito otroka in na
pogoje njegovega svobodnega duševnega in
fizičnega razvoja. Zahteva po svobodi šole,
otroka in učitelja, je postavljena jasno in od-
ločno in naravnost dominira v deklaraciji
kongresa. Na nekem mestu je sledeča formu-
lacija: Nad vse in bolj od vsega zahteva ju-
goslovansko učiteljstvo svobodo državljan-
skih pravic... samo svobodni in stalni učite-
lji morejo s svojim delom zapustiti vidne kul-
turne sledove za seboj. S poudarjanjem te
zahteve v prvi vrsti svojih teženj, je hotelo
učiteljstvo poudariti to zahtevo kot bistveni
pogoj svojega dela, kot pogoj brez katerega
se ne more niti pomisliti na izvedbo onih re-
form, ki so nujno potrebne za dvig osnovne
šole. Zahteva je postavljena pravilno in more
služiti učiteljstvu v čast.

— Nov referent za osnovno šolstvo. Za
referenta za osnovno šolstvo v dravski bano-
vini je imenovan v ministrstvu prosvete g.
Fran Erjavce.

— Radio — predavanja iz rokotvornega
pouka za vse stopnje učencev osnov. šol na-
merava uvesti ljubljanska radio postaja. Vsak
teden bi bilo predavanje trajajoče 20 minut.
V tem predavanju naj bi predavatelj dajal
povsem praktična navodila otrokom, ki bi po
teh navodilih izdelovali razne predmete, bo-
diš izrezovali iz barvastega papirja, sestav-
ljali iz vžigalic ali palčic, izdelovali razne
predmete iz lepene in lesa itd. Učitelj(ice),
ki bi hoteli sodelovati pri tej radio uri naj
javijo to uredništvu »Učiteljskega tovariša«.

— Novi slovenski dnevnik »Glas naroda«,
ki ga izdaja »Narodna prosveta«, reg. zadruga
z omejeno zavezo v Ljubljani, je najcenejši
slovenski dnevnik. Od 25 Din je znižana na-
ročnina na samo 12 Din mesečno. Zadruga
osnova daje listu dvojje pomembnih možnosti:
1. nizka naročnina — ker zadruga ne išče na
račun naročnikov materialnega dobička kot
druga kapitalistična časopisna podjetja. 2.

je kritiziral nedoslednost, ki se javlja v šol.
zakonu, učnih načrtih nasproti ciljem, ki jih
postavlja sodobna šola.

O izvajanju strnjene pouka se ni izra-
zil preveč določeno: Pri kritiki hospitacije pri
g. šol. upr. Lavriču v St. Lovrencu na Poh. je
povedal sledeče: »Tukaj smo jasno videli, da
si ne moremo misliti delovnega, strnjene pouka,
ako razred še ni dosegel sposobnosti
aktivnega sodelovanja. Ves pouk se opira pri
takem pouku na doživljajske predstave. Pre-
pričali smo se, da je prost razredni razgovor
najprikladnejša oblika za strnjen pouk, da pri
takem pouku učenci strogo izvajajo samo-
kontrolno in medsebojno kontrolo, da tak pouk
upoštevava veliko važnost individualiziranja, ko
se učenci pospešujejo po svoji nadarjenosti in
si med seboj pomagajo (socialni moment!). Opazi-
ti je bilo, da vzdrže učenci kljub naj-
večji duševni razgibanosti vzorno notranjo
disciplino in da vlada med učiteljem in učenci
nele prijateljsko, ampak naravnost priščno
razmerje in največja zaupljivost. Videli smo
torej in se prepričali, da strnjeni pouk obli-
kuje delovni načrt vedno na podlagi otroške
pobude, nasprotno s koncentracijskim po-
ukom, kjer učitelj delovni načrt sestavi in
potem nekako učence posredno sili, da ga iz-
vajajo. Strnjeni pouk strmi za enotno strnit-
vijo učne snovi pod kako vodilno idejo. Vi-
deli smo, da je strnjeni pouk povsem fundi-
ran, usmerjen na vrednote in je pouk vseskozi
sintetičen. Namesto mehaničnega vzpostavljanja
in zaporedjanja, kakor to dela koncentracijski
pouk »skuša naš tovariš povezati raznovrst-
nost snovi v organsko celoto in vzpostaviti
pristno harmonijo med snovjo in otrokom...«
K ugovorom, da je hospitacija bila reproduk-
cija dvodnevnega prejšnjega pripravljanja je
še omenil: »Svedča bi nas še bolj zanimalo,
če bi imeli priliko videti kako se vse to raz-
vija, koliko so učenci s svoje strani prispevali
k oblikovanju delovnega načrta, in na drugi
strani, koliko je k oblikovanju prispeval uči-
telj. — To bi bilo zanimivo. — Jaz imam to

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

neodvisna smer — ker more vsakdo postati
sodločujoč član zadruga — izdajateljice.

Naročite »Glas naroda« z dopisnico na
naslov:

Uprava »Glas naroda«, Ljubljana,
Neboitičnik (Tel. 38-55)

† Lesnik Mihael, ki je služboval nad 35 let
v sedaj obmejni Sv. Anj v Slovenskih gori-
cah, je umrl 5. t. m. v Studencih pri Mariboru.
Pokopali so ga v soboto ob številni udeležbi,
zlasti upokojenega in aktivnega učiteljstva.
Zadnje besede v slovo sta mu govorila tov.
Hren in pa tov. Stuhec kot njegov naslednik
in kot predsednik šentlenartskega učit. dru-
štva. Mesto zahvale v časopisju govornikoma
in udeležencem je darovala njegova soproga
tovarišica Viljemina 150 Din Učit. domu v
Mariboru.

— »Glas naroda«. K oglašju »Glasa nara-
da«, ki je bil poslan upravi »Učit. tov.« ter je
priobčen med vestmi v današnji številki pri-
pomnjam, da ne odklanjamo oglašev ostalih
dnevništv. Načeloma stoji JUU na stali-
šču, da učiteljstvo čimveč in vsestrano čita
ter si s tem ustvari čim objektivnejšo samo-
stojno sodbo o dnevnih dogodkih in vpraša-
njih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

Osebnе zadeve

—i Napredovali so učitelji(-ce) v VII.
skupino: Tomažič Zora iz Žetali; v VIII. sku-
pino: Samsa Marija iz Izlaik in Lapajne Janko
iz Budincev.

—i Prevedena v IX. skupino je Osvalt-
Ogrizek Matilda iz Gor. Sušice.

Učiteljski pravnik

—Š štetje let za določitev položajne sku-
pine ob sprejemu kontraktualcev v drž. služ-
bo; razsodba drž. sveta Br. 15919 z dne 24.
junija 1935 se glasi:

»U II odeljenju koje sastavljaju predsed-
nik odeljenja Barić dr. Josip, potpredsednik
Drž. saveta, članovi: Sardelić dr. Rudolf, Vil-
dović Antonije, Milovanović Zarko, Čubrović
dr. Pavle, i delovodja Munk Filip, po tužbi
Gl. kontrole br. 133478/34 g. od 8 marta 1935
god., protivu rešenja Ministra prosvete od 23.
septembra 1934 god. O. N. br. 61818 kojim je
N. N. priznato za penziju radi određenja
grupe u drž. službi vreme od I—IX 1910 do
3—VI 1935 god., koje je proveo kao učitelj
u Italiji i vreme od 23—III 1928 do 31—III
1932 god. koje je proveo kao kontraktualni
učitelj na osnovu čl. 17 i 34 Zakona o Drž.
savetu i upravnim sudovima a s obzirom i na
zakon o taksama, dana 24 juna 1935 godine
presuđuje:

Odbacuje se tužba Glavne kontrole br.
133478/34 od 8 marta 1935 god.

Razlozi:

Pošto je proučio tužbu osporeno rešenje
i ostale akte koji se na ovaj predmet odnose
odgovor Ministrov na tužbu poslat pismom
od 8 aprila 1935 god. O. N. br. 24113 kao i

prepričanje: da mora biti značilno za strnjen
pouk, da je preprost. Delovno najbolj škod-
ljivo bi bilo, če bi kdo hotel unesti v stvarno
celoto vse mogoče in nemogoče stvari, ki niso
v notranji zvezi z njo. — Ker se raztrga dru-
gače pouk v neskončnost.

Ker je mnenje tega našega praktičnega
pedagoga, ki ga lahko smatramo kot enega
izmed vodilnih sodobnih slovenskih pedago-
gov, važno za objektivno razsojlo problema o
strnjem pouku, omenjam še njegove zak-
ljučne besede pri debati Vrančevih izvajanj
ob koncu tečaja: »Jaz zastopam to stališče:
Dopustno je, da tisti učitelji, ki to žele in ki
s svojim dosedanjim delom jamčijo, lahko na-
daljujejo s strnjnim poukom tudi v višji nar.
šoli. Vendar je potrebno, da se izvrši pre-
hod od predmetnega do strnjene pouka pra-
vočasno, da se učenci kolikor toliko seznanijo
s strukturo učnih predmetov in to sveda po
koncentraciji.

Vprašanje strnjene pouka je pri nas
vsaj dozdaj še področje iskanja, zato je po-
trebno, da se poleg poti, ki jih lahko hodijo
vsi, ubirajo še posebna pota, da se najdejo
metode, ki ustrezajo otroku in domovini in
duševni strukturi učitelja. Taka posebna pota
naj bi hodili mojstri strnjene pouka in sem
z g. profesorjem (Silihom) istega mnenja, da
nam je treba takih specialistov, kajti le malo
je ljudi, ki bi mogli biti na vseh področjih
našega tako diferenciranega življenja učen-
cem vodniki, ne da bi opravljali polovičarsko
delo.« Še neke je rekel predavatelj: »Vrhun-
ski uspehi dajo lahko pobude, ne morejo pa
se smatrati kot norme, ker tudi bodoča na-
rodna šola ne bo brez slabosti, kajti učitelji
bodo tudi samo ljudje in ne čudežni otroci,
zato ne delamo prevelikih koncesij teoriji.
Ako bo učenec nove šole stopil iz nje z za-
vestjo: »Česar sem se učil in znam, sem si
pridobil tudi z lastnimi silami«, bo to novi
šoli najlepše in najboljše spričevalo.

(Dalje prihodnjič)

odgovor zainteresovanog N., Drž. svet je našao:

Gl. kontrola navodi u tužbi da je imenovanom priznato za napredovanje vreme od I-IX-1910 do 30-VI-1925 g. prosluženo u Italiji i vreme kontraktualne službe od 23-III-1928 do 31-III-1932 g., a što je protivno st. II § 58 Zakona o činovnicima pošto se po ovom propisu može samo da odredi grupa prilikom prelaza iz kontraktualne u drž. službu.

Međutim iz osporenog rešenja se vidi da je gore navedeno vreme priznato samo da bi se imenovanom odredila grupa u državnoj službi a da nije priznato i za napredovanje. Ovo ističe i upravna vlast u odgovoru na tužbu i navodi da je izraz »za napredovanje« upotrebljen u smislu određivanja što se vidi iz teksta gde se određuje: »prema čemu imenovanom pripada VII grupa...« I ako je stilizacija u osporenom rešenju nešto nejasna ipak se vidi da je navedeno vreme priznato samo da bi se odredila grupa a ne i za napredovanje.

Pa kako je navedeno vreme priznato samo za određivanje grupe a i za penziju u svemu po § 58 finansijskog zakona za 1932/33 god. i § 54 Zakona o državljanstvu a ne i za napredovanje to su navodi u tužbi neosnovani. Sa izloženog a na osnovu citiranih propisa presuđeno je kao u dispozitivu.

—§ Urniki. V 5. štev. »Učit. tov.« je izšla na tem mestu notica »Urnika«. V notici je u zadnjem stavku povedano, da je za vse razrede višje narodne šole predpisano po 28 ur. K temu dostavljamo še iz načrta opombo pod 2. na strani 5., ki pravi, da »v šolah s slovenskim učnim jezikom se dodajeta v vsakem razredu še po 2 uri srbohrvaščine.« Torej je pri nas v vseh razredih višje narodne šole 30 tedenskih učnih ur.

—§ Uvedba novega učnega načrta za osnovno šolo. Ker ni izdalo ministrstvo prosvete nikakvega odloka s katerim bi bila predložena uvedba novega učnega načrta v letu 1935/36. in tudi ni izšel odlok da se podaljšuje stari učni načrt, je razumljivo, da stopi z letošnjim šolskim letom v veljavo novi učni načrt predpisan pod O. n. br. 48.491 od 15. julija 1933. Toliko v odgovor na številna vprašanja.

Mladinska matica

—mm Letošnje publikacije M. M. je ocenil kritik Tine Debelak v »Slovencu« precej ugodno. O »Kresnicah VIII« pravi, da so neke vrste čitank za izpopolnitev šolskega znanja. Tu je polno zanimivega čtiva, takega, kakor smo ga vajeni v naših dnevnikih, seveda prirejenega za otroke, ki zapuščajo ljudske šole. Urednika zanimajo zlasti dnevna odkritja v teh panogah. Hvali nazorno podano razlago radia, žal mu je pa, da ni več duhovnega čtiva, ki bi tudi vzgojno etično vplivalo na srca otrok.

O »Kralju Honolulu« pravi, da je uspela slikanica letošnje zbirke, ki zelo slikovito prikazuje lepo pravljico zgodbo. V splošnem se mu zdi besedilo slabše kot slike in ga pri tem moti neurejen prozni ritem.

O Bevkovih »Pastirih« pravi kritik, da je novela bolj povest o otroku kot za otroke. Pravi, da je Bevk psihološko fino in dramatsko napeto pokazal duševne nastroje naših pastirkov, njihove porednosti, ki utegnejo biti tragične v svojih posledicah, dasi niso mišljene tako hudobno. Višek novele tvori duševni boj dobrega Lenarta, ki je narezal gugalnico nad prepado z namenom, da se osveti Ferjančku. Borbe, ki jih je trpel v pričakovanju, posledice, zgodnje oranje, ko je vodil vola in brez moči omahnil volom pod nož, oslabljen od notranje muke, so po mnenju ocenjevalca najlepši prizori iz izrazito psihološke mladinske novele. Tudi starejšim dečkom bo povest zelo dobrodošla. O ilustracijah Nikolaja Pirnata pravi, da so na visoki stopnji in zelo izrazite.

Knjigo »Po lepi Sloveniji« od Andrejke kritik hvali. O avtorju pravi, da je eden naših najboljših domoznansvenih pisateljev, knjižica služi lahko po mnenju kritika vsakemu turistu po Mariboru in Ljubljani, ker se podrobno ozira na vse zanimivosti obeh mest, jih zgodovinsko pojasnjuje ter opisuje ves razvoj najnovejšega časa.

V »Našem rodu« ga glavna povest »Zlo« ne zadovolji ker je po njegovem mnenju polna razburljivih prizorov, zasnovana na temelju tehničnega razvoja človeštva, ni pa v njej globlje etične misli. Priznava, da delujejo pri listu naši priznani pisatelji, vendar meni, da je list namenjen samo snovno prosvetnemu in tehnično praktičnemu napredku ter državnopatriotičnemu navdušenju in da daje premalo mesta religiozno etičnemu poudarku duhovnih vrednot.

—mm »Gruda« je prinesla v 7-8 številki daljšo oceno o knjigah M. M. Kritik pravi, da se otroci upravičeno veselijo publikacij M. M. ker niso nikoli varani v svojih upih. Tudi letos so lahko zadovoljni. »Naš rod« da je z dobro in raznovrstno vsebino uredniku lahko v ponos. Prav tako je zadovoljen ocenjevalec s knjigami. Na doseženih uspehih M. M. čestita z željo, da bi tudi v bodoče razveseljevala in poučevala s svojimi publikacijami našo šolsko mladino.

—mm Prosimo cenj. poverjenike in vse učiteljske, da začno z nabiranjem naročnikov na »Naš rod« in publikacije M. M. Te dni dobijo vse šole posebne okrožnice s podrobnimi navodili. Lansko leto se je število naroč-

nikov zvišalo za 1000, letos moramo iti še više!

S propagiranjem za M. M. vrši naše učiteljsko važno kulturno misijo.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

= JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v soboto dne 5. oktobra ob 9. uri v Mladiki v Ptuju po tem dnevnem redu:

Inozemsko šolstvo in učiteljsvo

* V NEMČIJI raste tiha opozicija. Vedno pogostejše se vrše tajni pedagoški sestanki poleg oficijelnih. Na teh sestankih se govori o novih pedagoških smereh in se opozarja na to, da hitlerjevski režim ni prinesel novih vzgojnih pobud, nasprotno, položaj učiteljsva se je pod Hitlerjem poslabšal. Učiteljem je bila znižana plača, podporni sklad uničen, čeprav je moral plačevati vanj vsak učitelj. Denar se je porabil za razne Hitlerjeve vojne namene. Učiteljsvo je zadovoljeno. — Duh nemške mladine je vojaški. Njihov organ »Die Fanfare« daje načrte za delo in kuje ideologijo za nemško mladino. V njem je tudi nemški vojaški plan: Gdansk, Poznanj, poljska Gornja Slezija itd. — Zgodovinski pouk v šolah služi propagandi. Mišljenje mladine naj bi se prepojovalo z nadvrednostjo in nadnaravnostjo germanske rase, ki je poklicana, da uniči kulturo drugih manjših narodov. Okrožnice šolskega ministra se objavljajo v oficijelnem časopisu »Deutsche Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung« in poudarjajo tole misel: »Nemci so višji narod, ki osvetljuje druge narode. Že zgodovina potrjuje, da so prinesli Germani v srednjem veku barbariskim Slovanom onstran reke Labe civilizacijo.« — Zanimive so seje učiteljskih organizacij. Referate imajo Hitlerjevi pripadniki. Diskusije so nedopustne. Stalno se učiteljem dopoveduje, da država nima še dovolj takih učiteljev, ki bi bili do dna duše prežeti z narodno-socialističnimi idejami. Zato se mora zadovoljiti vsaj z učiteljsvom, ki se izjavlja v dobri volji. Toda že v bližnji bodočnosti bo moral biti vsak učitelj bojevnik, čigar naloga bo vzgojiti in usposobiti dobre državljane-vojaške. Namen organizacije ni, za boljše gnotni učiteljski položaj, najvažnejša je moralna ozdravitev učiteljsva. Braniti gnotni položaj v narodno-socialistični državi je zmotno. — V zadnjem času je bilo iz političnih razlogov odpuščenih 1300 učiteljev, od njih jih je 700 ušlo čez mejo. Z univerz je bilo izključenih okrog 7000 študentov, od njih jih je 1500 odšlo čez mejo. Ker bodo v kratkem plače unificirane, se obeta novo znižanje mesečnih prejemkov.

* V MEKSIKI je ministrstvo šol v uradnem listu objavilo dekret v katerem razglasa, da ne bo v službo pripuščten noben učitelj, ki simpatizira s katoliško cerkvijo, odnosno vobče s klerikalizmom.

* V UČITELJSKEM STANU V ČSR prevladujejo ženske. Statistika v letu 1933/34. je pokazala, da je bilo na učiteljskih šolah več ženskih kakor pa moških. Od 10.057 dijakov v učiteljskih šolah je bilo 5443 ženskih. Ta pojav je prevladoval na vseh učiteljskih šolah čeških, nemških in madžarskih, samo na podkarpatsko ruskih in poljskih učiteljskih šolah je bilo več moških kakor pa žensk.

* V ANGLIJI je bila letos delno odstranjena naredba iz leta 1931., s katero so se zniževale učiteljske plače. V pedagoške akademije je bil tak naval, da vsi kandidati niso mogli obdržati mest. V letu 1934. je končalo akademijo 7459 dijakov. Od teh je dobilo mesta samo 5875. To nevdružno stanje bi se dalo odpraviti samo na ta način, da bi vsi 55 letni učitelji odšli prostovoljno v pokoj. Poleg tega bi se moral spremeniti zakon. V Angliji je namreč uvedeno za polno pokojnino 40 letno službovanje.

* V ŠPANIJI si prizadevajo na vse načine, da bi dvignili svoje šolstvo. Skrb za šolstvo je v Španiji na prvem mestu. Letos je bilo na novo imenovanih 8508 učiteljev. Pred dvema letoma so bili ustanovljeni triletni učiteljski zavodi, do katerih imajo vstop dijaki, ki so končali nižjo srednjo šolo. Shod učiteljsva je kategorično zahteval, da naj bo začetna letna učiteljska plača 4000 pezeta mesto sedanjih 3600. V pokoj odhajajo učitelji šele z 67—70 leti.

Poročilo o odborovi seji. Situacijsko poročilo. Poročilo o skupščinah. Občni zbor. Poročila funkcionarjev. Volitev novih odbornikov za izstopivše člane odbora. Slučajnosti.

Odbor.
= JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo imelo svoj občni zbor v soboto 21. septembra pri Kapeli. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev in proračun, poročila o banovinski in glavni skupščini. Tov. Porekar bo pa govoril o sokolskem zletu v Sofiji. — Začetek ob 11. uri. dop. Pridite!

* V ITALIJI preurejujejo osnovne šolske učbenike iz leta 1923., da bi se izvedla Gentilova reforma. Šolski proračun je znižan za 125 milijonov lir. V Italiji je v celoti 107.391 učiteljev. Od teh je 80% učiteljic. Na osnovnih šolah poučuje 90.738 učiteljev, na srednjih 10.131, na obrtnih pa 4302 učitelja. Ostanek odpade na razne druge šole. Število moških učiteljev v zadnjih letih stalno pada. Od 5.250.000 soloobveznih otrok obiskuje šolo 4.670.000. Učitelj ali učiteljica, ki se jim je narodil sin po 1. januarju 1935 prejme od države 500 lir. Prosvetni minister je strogo prepovedal, da bi se učiteljice šminkale, pudrale ali na kakršenkoli način lišpale. V šolo taka učiteljica nima dostopa — v družbo, to je druga stvar.

Novosti na knjižnem trgu

—k Knjižica »Moj novorojenček«, spisala L. Hočevar-Megličeva, novodobna in praktična navodila o oblačenju in nezi otroka sploh, se naroča pri L. Meglič, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Cena Din 12.—. Pišite po položnico.

—k Uredba o izvršenju odredaba zakona o obaveznem telesnem vaspitanju. Ministrstvo za fizično vzgojo v Beogradu je izdalo knjižico, ki obsega vrsto pravilnikov in uredb za pravilno izvajanje zakona o telesni vzgoji. Pisana je v srbohrvaščini in obsega 72 strani.

Vsebinske je sledeče: I. Zakon o obaveznem telesnem vaspitanju (str. 3—12). — II. Uredbe o osnivanju i radu prazničnih tečajev i izvršenju ostalih odredaba zakona o obaveznem telesnem vaspitanju (str. 13—28). — III. Pravilnik o oceni sposobnosti obaveznika obaveznog telesnog vaspitanja (str. 29 do 38). — IV. Plan i program nastave obaveznog telesnog vaspitanja u prazničnim tečajevima, sokolskim i ostalim društvima telesnog vaspitanja (str. 39—53). — V. Pravilnik o organizaciji i radu oteka obaveznog telesnog vaspitanja opštine u (str. 54—59). — VI. Uput za rad oteka obaveznog telesnog vaspitanja opštine grada (str. 60—72). — Priporočamo učiteljsvu, da se seznani s temi odredbami.

—k Krajevni leksikon dravske banovine. Meseca decembra t. l. izide v Ljubljani s pomočjo in pod zaščito kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani »Krajevni leksikon za področje kr. banske uprave v Ljubljani«. Delo pri katerem sodeluje 18 profesorjev-znanstvenikov, bo unicum na slovenskem književnem trgu, bo obsegalo vse krajevne znamenitosti (geografija, zgodovina, cerkvena umetnost, folkloristika, flora, fauna, gospodarstvo, številni in drugi uradni podatki) sleherne vasi naše banovine. Leksikon bo obsegal 4 dele. I. del: Kulturni del, ki bo najzanimivejši, bo razdeljen po strukturi administrativno-politične razdelitve dravske banovine po najnovejši komasaciji občin (25 srezov in 4 avtonomna mesta) z vsemi občinami, pod katerimi bodo razvrščene vse vasi in zaselki s številnimi podatki prebivalstva, s podatki o pripadnosti vasi k pristojnim oblastem oz. uradom, kilometrska oddaljenost od vasi do pristojnih oblasti. Za tem bodo sledili znanstveni in kulturni podatki pri vseh krajih (okoli 7000 vasi, trgov in mest in ok. 4500 zaselkov). Vsak srez bo imel tudi svojo zemljepisno karto (dvobarvno) v merilu 1:100.000. Za splošen pregled geologije, mineralogije in petrografije bo prinesel krajevni leksikon prvo

geološko karto, ki jo izdeluje vseučil. prof. p. Janez Zurga. — II. del: Kulturno-gospodarska revija bo obsegala zgodovinske, statistične in gospodar. opise vseh industrijskih podjetij, zgodovinsko in gospodarsko pomembne trgovske hiše, veleposredstva z gradovi in vse druge važne institucije v dravski banovini. — III. del: Trgovina, obrt in industrija. V tem delu bodo objavljene vse industrije, vsi trgovci in obrtniki iz vse drav. banovine s kratkimi pojasnili in opisi. — IV. del: Registri. Ta del bo obsegal vse vasi, zaselke, trge in mesta po abecednem redu z navedbo strani; dalje seznami vseh občin, pošt, župnih uradov, železniških postaj, davčnih uprav, vseh osnovnih, meščanskih, strokovnih in srednjih šol, žandarmerijskih stanic itd. Priložena bo tudi pregledna topografska karta dravske banovine. — To bo pravi »moderni Valvasor«, ki bo imel okoli 1200 strani v velikem kvart formatu. Toplo ga priporočamo, da si ga nabavi vsak učitelj in učiteljica, saj mu bo služil kot izvrsten pripomoček pri domoznanskem pouku. Vsaka šola, vsak učitelj, vsaka učiteljica ga mora imeti. Naroča se pri uravi Krajevni leksikon v Ljubljani, Tyrševa c. 1/III, in stane v subskripciji vezan 450 Din. Za učiteljsvo plačljivo tudi v obrokih!

F. E.
—k Prospekti za Šilihov mladinski roman »Beli dvor«. — Tekom tega tedna so prejele vse šole v dravski banovini prospekte za Šilihov mladinski roman »Beli dvor« hkrati z oglasom, ki poziva učiteljsvo k nabiranju predplačnikov. Ker postavlja »Beli dvor« svetel spomenik delu slovenskega učitelja ter obeta pomembno obogatitev našega mladinskega slovstva (namenjen je predvsem odrasli mladini), naj ne bo šole brez predplačnika, vsekakor pa naj se prijavijo kot predplačnice vsaj knjižnice v območju posrednih šol. Za vsake 10 predplačnikov nudi založba (Podravska tiskarna v Mariboru, Gregorčičeva 6) po en brezplačen izvod knjige »Beli dvor« (obseg nad 500 strani). Prijave predplačnikov se zaključijo dne 1. oktobra 1935.

—k Heinrich Mann: »Profesor Nesnaga ali konec samosilnika! Založba »Evalit«, ki izdaja že tretje leto bogat knjižni program, je pravkar izdala roman Heinricha Manna »Profesor Nesnaga«.

Z vsjo jakostjo nam slika življenje profesorja - pedanta, katerega miselnost ne seže čez grške in nemške klasike. Njegovo življenje je neprestan boj z dijaki, neprestano lovenje »mladih zločincev«, ki ne bodo dosegli smotra razreda. Na lovu za njimi ga zanesse usoda k lahkoživi kabaretni plesalki, ki ga zaplete v svoje mreže. Zaradi nje pronade toda preden se pogreza na dno življenja zbere še kakor ranjena zver vse svoje moči in se nad »mladimi zločinci« maščuje.

Knjiga ni namenjena mladini, ki bi jo najbrž narobe razumela.

»Profesorja Nesnaga« je prevedel dr. Fr. Bradač. Knjiga stane v platno vezana 60 dinarjev, mehko vezana pa 40 dinarjev. Z revijo »Priatelj« vred pa stane celoten letni program založbe »Evalit« (10 mehko vezanih knjig) 132 dinarjev. Za vezavo knjig v platno se doplača 60 dinarjev. Naroča se pri uravi »Priatelj« v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

»UVAJAJTE UČILA domačega izvora! Stavica 12 Din. Računalka 4 Din. Založništvo »Fromove stavnice«, Pesnjica.«

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Novo!

Slike z Jadrana

velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah), katerim je priložen kratek popis

1. Baška na otoku Krku
2. Mesto Rab
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Čiova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotoraki zaliv z Lovčena

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

Knjigarni »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletno opreme za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.